

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1936 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående lagstadgad rätt till understöd för varje behövande arbetslös.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 7, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Ström m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till regeringen anhålla om skyndsamt utredning och förslag till lag om arbetslöshetsersättning, som lämnar obligatorisk understödsrätt till varje behövande arbetslös.

I motiveringen till motionen har anförts, bland annat:

Till 1934 års riksdag framförde vi en motion med ett lagförslag, som vi ansågo borde kunna ligga till grund för en lagstiftning om arbetslöshetsförsäkring. Då vi emellertid äro medvetna om, att riksdagen ej i nuvarande situation går in för ett lagförslag, som framlagts av enskilda motionärer, föreslå vi en utredning på grundval av följande punkter.

1) Ersättningsrätt vid arbetslöshet skall omfatta envar man och kvinna, som för sitt uppehälle är beroende av inkomst genom arbete.

2) Ersättning bör lämnas med hänsyn till dyrort och försörjningsplikt samt till belopp, som lämnar möjlighet till livsuppehälle för den arbetslöse och de mot vilka han har försörjningsplikt under hela den tid arbetslösheten varar.

3) Kostnaderna för arbetslöshetsersättningen böra läggas på produktionen, de ekonomiskt bärkraftiga och staten.

Beträffande de skäl, som motionärerna i övrigt anført till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Vid 1934 års riksdag framlade Kungl. Maj:t i proposition nr 38 förslag till förordning om erkända arbetslöshetskassor samt till förordning om statsbidrag till sådana kassor. Härigenom avsågs att i vårt land införa ett system för frivillig arbetslöshetsförsäkring. Med anledning av propositionen väcktes åtskilliga motioner, däribland en, II: 537, av herr Spångberg m. fl.

Andra lagutskottet, som i utlåtande nr 37 behandlade propositionen och motionerna, lämnade å sid. 2—7 en historik i förevarande ämne, till vilken utskottet anhåller att få hänvisa.

I den nyssnämnda motionen II: 537 framlades ett förslag till obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Detsamma byggde på det ena av 1926 års arbetslöshetsakkunnigas i deras år 1928 avgivna betänkande (statens offentliga utredningar 1928: 9) framlagda förslag, nämligen det s. k. A-förslaget, som avsåg en obligatorisk allmän riksförsäkring. Motionens förslag innefattade emellertid följande väsentliga ändringar i förhållande till A-förslaget. Försäkringen skulle omfatta samtliga arbetare, som fyllt 16 men ej 67 år. Något undantag för arbetare inom vissa yrken föreslogs ej. Kostnaderna för

försäkringen skulle med bidrag av statsmedel bestridas genom försäkringsavgifter av större arbetsgivare med en krona per arbetare och arbetsvecka. De försäkrade själva skulle således icke erlägga några avgifter. Daghjälpens storlek föreslogs genomgående högre än enligt A-förslaget. Understöden skulle utgå under hela den tid arbetslösheten varade.

Riksdagen antog, på hemställan av andra lagutskottet, med vissa ändringar de i propositionen framlagda förslagen samt förklarade, att de i ärendet väckta motionerna, i den mån de icke därigenom blivit beaktade, icke skulle föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Förordningar i ämnet hava därefter utfärdats den 15 juni 1934. De trädde i kraft den 1 januari 1935.

Vid 1935 års riksdag framställde herr Spångberg m. fl. i motionen II: 25 samma yrkande som i den nu föreliggande motionen II: 7.

Andra lagutskottet yttrade i utlåtande nr 3:

Enligt utskottets åsikt hava motionärerna icke anfört något skäl av beskaffenhet att böra föranleda riksdagen, som förra året medverkade till att i vårt land genomföra ett system för frivillig arbetslöshetsförsäkring, att hos Kungl. Maj:t begära utredning av frågan om dess ersättande med obligatorisk försäkring.

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Riksdagen biföll denna hemställan.

Utskottet. Utskottet finner ej heller nu skäl anförda av beskaffenhet att böra föranleda riksdagen att hos Kungl. Maj:t begära utredning av frågan om att ersätta det system för frivillig arbetslöshetsförsäkring, som trädde i verksamhet för ett år sedan, med obligatorisk försäkring.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion, II: 7, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 februari 1936.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, Linder, Sigfrid Hansson, P. Sandström, Norman, Karl Bodin, Knut Petersson** och *Carlström*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Johanson* i Hallagården, *Olovson* i Västerås, *Skoglund**, *Pettersson* i Hällbacken, *Hansson* i Trollhättan och *Sandström* i Sollefteå.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Stockholm 1936. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.